

ทัศนคติต่อประชาธิปไตยและการเมืองของผู้เลือกตั้งครั้งแรก*

Attitudes toward Democracy and Politics of First-time Voters

อรรถสิทธิ์ ปานแก้ว**
Attasit Pankaew***

บทความนี้

Received

1 มิถุนายน 2562

Revised

22 กรกฎาคม 2562

Accepted

19 สิงหาคม 2562

บทคัดย่อ

งานศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้เลือกตั้งครั้งแรกต่อประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมทางการเมือง การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี 2562 โดยเก็บข้อมูลแบบสำรวจ (survey) จากกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีอายุระหว่าง 18-23 ปี ในประเทศไทย จำนวน 1,061 คน ผ่านการเก็บแบบสอบถาม ผลการศึกษา พบว่า ประชากรแรก คนรุ่นใหม่ไปถึงพรรคอนาคตใหม่เป็นพรรคแรก และเห็นว่าพรรคอนาคตใหม่เป็นตัวแทนของคนรุ่นใหม่ ประการที่สอง คนรุ่นใหม่ตัดสินใจทางการเมืองด้วยการเลือกพรรคมากที่สุด และต้องการผู้นำที่สามารถแก้ไขวิกฤตเฉพาะหน้าได้บนวิถีทางประชาธิปไตย ประการที่สาม คนรุ่นใหม่มีความรู้ทั่วไปทางการเมืองที่ค่อนข้างต่ำ และมีความรู้เฉพาะด้านอาเซียนเป็นอย่างดี ประการที่สี่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรกมั่นใจว่าตัวเองมีส่วนร่วมหรือประสิทธิภาพทางการเมืองแบบกลาง ๆ และมีทัศนคติต่อเรื่องประชาธิปไตย ซึ่งต้องไปสัมพันธ์กับเรื่องที่ไม่ใช่ประชาธิปไตยแบบกลางๆ ประการสุดท้าย ผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรกมีแนวโน้มเชิงบวกต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่ยังคงจำเป็นต้องพัฒนาเรื่องการเนื้อหาสาระของประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : ผู้เลือกตั้งครั้งแรก, ความรู้ทางการเมือง, การมีส่วนร่วมทางการเมือง, ทัศนคติต่อประชาธิปไตย

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยโครงการสำรวจทัศนคติต่อประชาธิปไตยและการเมืองไทยของผู้เลือกตั้งครั้งแรก (First-time voters) ผู้เขียนขอขอบคุณสถาบันสัญญาธรรมศักดิ์เพื่อประชาธิปไตย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทีมเก็บข้อมูลจากทุกภูมิภาค ได้แก่ ผศ.ดร. บูมอริ ยีหะ ผศ. ดร.ไพลิน ภูจินาพันธุ์ รศ. ดร.กัตติญา แก้วทานาม ผศ. ดร.วีระ หวังสัจจะโชค ดร.สตีธร ธนานิธิโชติ อ. ณัชชาภัทรอมรกุล และทีมนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ดร.)

*** Assistant Professor, Faculty of Political Science, Thammasat University (Ph.D.)

Abstract

This paper is a study of political attitudes toward democracy and interest in political participation in Thailand's 2019 general election. It reports results from a survey of first-time voters (sample of 1,061 people between the ages of 18 and 23 years old). It finds that firstly, first-time voters see the Future Forward party as the first choice among the contesting parties in the election and believe the party can represent their political standpoint. Secondly, when it comes to time to vote, party is the basis of decision. Further, they want a leader who sees democratic practices as the way to solve political conflicts. Thirdly, first-time voters have low-level of political knowledge. Fourthly, on the level of political efficacy, first-time voters feel that they are in the middle of the scale - as well as their attitude toward democracy. Lastly, first-time voters have positive views toward political participation. However, there is room for improvement in terms of understanding of substantive democracy.

Keywords: First-Time Voters, Political Knowledge, Political Participation, Attitude toward Democracy

บทนำ

นับตั้งแต่ปี 2554 จนกระทั่งปี 2562 เป็นเวลากว่า 8 ปี ที่การเมืองไทยว่างเว้นจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ด้วยระยะเวลาที่ยาวนานดังกล่าวส่งผลให้การเลือกตั้งในปี 2562 มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการออกมาใช้สิทธิของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในขณะที่เดียวกัน การเลือกตั้งครั้งนี้ยังถูกคาดหวังจากหลายภาคส่วน ต้องการเห็นการเปลี่ยนแปลงและการปฏิรูปทางการเมือง ภายหลังจากที่สังคมการเมืองไทยติดกับดักอยู่ในวังวนของความขัดแย้งมากกว่า 15 ปี และจบลงด้วยการรัฐประหารโดยกองทัพในปี 2557 ผลก็คือ สังคมการเมืองไทยตกอยู่ภายใต้การปกครองภายใต้การปกครองของทหาร ลักษณะเช่นนี้ส่งผลอย่างสำคัญต่อทัศนคติและแนวคิดทางการเมืองของประชาชนต่อระบอบการปกครองของประเทศอย่างปฏิเสธไม่ได้

ทั้งนี้ ระยะเวลาของการเลือกตั้งที่ทิ้งช่วงยาวนานนำมาซึ่งข้อมูลตัวเลขที่น่าสนใจทางด้านประชากร กล่าวคือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรก (first-time voters) หรือกลุ่มเยาวชนจำนวนมากจะมีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรกในการเลือกตั้งปี 2562 อย่างไรก็ดี จากสถิติตัวเลขประชากรของประเทศไทยนั้นในทุกๆ ปี จะมีตัวเลขผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรก หรือผู้ที่มีอายุเกิน 18 ปีขึ้นไปนั้นปีละ 1 ล้านคน ทว่าหากคิดคำนวณจากการเลือกตั้งครั้งล่าสุดในปี 2554 ดังนั้น ในการเลือกตั้งปี 2562 ตัวเลขของผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรกจะสูงถึง 8 ล้านคน ความน่าสนใจอยู่ตรงที่ว่าจำนวนประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรกที่เพิ่มขึ้นกว่า 7 ล้านคน สามารถเป็นปัจจัยเปลี่ยนแปลงทิศทางการเลือกตั้งในปี 2562 และสื่อนัยยะสำคัญทางด้านการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ด้วยจำนวนตัวเลขของผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรกที่มี

ปริมาณมากเช่นนี้ ย่อมกลายเป็นจุดดึงดูดหลายพรรคการเมืองที่ต้องการฐานเสียงจากกลุ่มผู้มีสิทธิเลือกตั้งนี้ สอดคล้องกับที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเหล่านี้จะเป็นตัวแปรใหม่ที่ถูกคิดคำนวณในสมการการเลือกตั้งของทุกพรรคการเมือง ก่อนการเลือกตั้งปี 2562 จะมาถึง พรรคการเมืองทั้งหลายไม่สามารถล่วงรู้ได้ถึงแนวทางการตัดสินใจของประชากรกลุ่มนี้ได้ว่าจะออกมาในทิศทางเช่นไร สถานการณ์เช่นนี้ส่งผลให้กลุ่มผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรกถูกมองว่าจะเป็นตัวแปรสำคัญในการเลือกตั้งครั้งนี้ และสามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงต่อระบอบการเมืองการปกครองไทยได้ในอนาคต

นอกเหนือจากประเด็นเรื่องการปฏิรูปทางการเมืองและการเปลี่ยนแปลงทิศทางของประเทศจะเป็นสิ่งที่หลายฝ่ายคาดหวังจากกลุ่มเยาวชนที่กำลังจะได้ใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นครั้งแรกผ่านการมีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะต่างๆ แล้ว เป็นที่น่าประหลาดใจว่า ปัจจุบันการศึกษาเรื่องการเมืองไทยและการเลือกตั้งเกี่ยวกับประชากรกลุ่มนี้กลับมีน้อยมาก กล่าวคือแทบไม่สามารถรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองของกลุ่มประชากรเหล่านี้เลย ดังนั้น การศึกษาและสำรวจเก็บข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติทางการเมือง ความคิดเห็นต่อระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนแนวทางการตัดสินใจในการเลือกตั้งปี 2562 จึงมีความสำคัญอย่างมากต่อการทำความเข้าใจทิศทางระบอบประชาธิปไตยและการเมืองของประเทศไทยในอนาคต ยิ่งไปกว่านั้น การศึกษาที่ผ่านมาโดยเฉพาะในต่างประเทศกลับสะท้อนให้เห็นว่า กลุ่มเยาวชนที่มีสิทธิเลือกตั้งมีแนวโน้มที่จะออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งลดลงอย่างต่อเนื่อง ในงานศึกษาของ Public Religion Research Institute และ Atlantic Survey พบว่า กลุ่มเยาวชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในประเทศสหรัฐอเมริกามีตัวเลขการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งรัฐสภาในปี 2561 เพียงร้อยละ 28 จากผู้มีสิทธิ

เลือกตั้งในกลุ่มอายุนี้ทั้งหมด ในทางตรงกันข้ามกลุ่มผู้สูงอายุที่มีสิทธิเลือกตั้งกลับมีสัดส่วนการออกไปใช้สิทธิสูงถึงร้อยละ 74 ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในกลุ่มอายุนี้ทั้งหมด สถิติตัวเลขข้างต้นสามารถพบเห็นได้ทั่วไปในการเลือกตั้งของประเทศต่างๆ ทั่วโลก ดังนั้น ข้อค้นพบจากการสำรวจที่เกิดขึ้นข้างต้นแสดงให้เห็นว่า กลุ่มเยาวชนที่มีสิทธิเลือกตั้งมีแนวโน้มที่จะไม่สนใจการเมือง โดยเฉพาะการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง นี่ถือเป็นประเด็นที่สำคัญซึ่งส่งผลให้มีความจำเป็นต้องมีการสำรวจทัศนคติ ความคิดเห็น และแนวทางการตัดสินใจในการเลือกตั้งปี 2562 ของเยาวชนในประเทศไทยทั้งในประเด็นเรื่องประชาธิปไตย และการเลือกตั้ง

โดยทั่วไปแล้ว แม้ว่าตัวเลขของเยาวชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรกในประเทศไทยจะมีสัดส่วนค่อนข้างสูงมากในการเลือกตั้งปี 2562 แต่ปัญหาใหญ่ ก็คือจากผลการศึกษาของหลายประเทศ พบว่า กลุ่มผู้มีสิทธิเลือกตั้งในช่วงวัยนี้มีแนวโน้มที่จะออกไปเลือกตั้งน้อยลง ความไม่สนใจทางการเมืองของเยาวชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรกยังผลสำคัญต่อความก้าวหน้าทางด้านประชาธิปไตย ทั้งยังส่งผลสำคัญต่อวิกฤตการณ์ทางด้านประชาธิปไตยในระบอบการเมืองสมัยใหม่ทั่วโลกสำหรับประเทศไทยเองยังขาดการศึกษาประเด็นนี้ที่เป็นรูปธรรมเพียงพอ ดังนั้น การสำรวจทัศนคติ ความคิดเห็น และแนวทางการตัดสินใจในการเลือกตั้งปี 2562 ของเยาวชนในประเทศไทยครั้งนี้จะขยายฐานข้อมูลความรู้ด้านการเมืองและการเลือกตั้งของประเทศไทยภายหลังการรัฐประหาร ตลอดจนช่วยอธิบายถึงพฤติกรรม มุมมอง ความคิดเห็น และทัศนคติของเยาวชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรกซึ่งจะเชื่อมโยงโดยตรงต่อพัฒนาการประชาธิปไตยของประเทศไทยในปัจจุบันและอนาคต

ผู้เลือกตั้งครั้งแรก ความรู้ทางการเมือง และการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมทางการเมือง ในระบบการเมืองที่เปิดกว้างเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะส่งเสริมความเข้มแข็งและเพิ่มพูนเนื้อหาสาระของเสรีประชาธิปไตย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งของพลเมือง ซึ่งนอกจากจะสะท้อนให้เห็นความกระตือรือร้นทางการเมืองแล้ว ยังเป็นดัชนีชี้ว่าพลเมืองมองเห็นตนเองที่ไปมีความสัมพันธ์กับสังคมการเมืองอย่างไร ขณะเดียวกัน การออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ก็ยังสามารถถูกตีความได้ว่า ความรู้ความเข้าใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้งต่อระบบการเมืองนั้น ส่งผลให้พวกเขาคาดหวังต่อรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งอย่างไร โดยปกติแล้วผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรก (first-time voters) หรือเรียกให้กว้างกว่านั้นว่า “**คนรุ่นใหม่**” (young voters) มักถูกให้ความสำคัญใน 2 มิติ ได้แก่ มิติแรก ในฐานะที่เป็นตัวแสดงทางการเมืองใหม่ (new political actor) ซึ่งสามารถทำความเข้าใจทิศทางของระบบการเมืองในอนาคตได้ก็ด้วยการทำความเข้าใจทัศนคติ ความคิดเห็น และอุดมการณ์ทางการเมืองของคนกลุ่มนี้ มิติที่สอง ซึ่งต่อยอดมาจากมิติแรก ก็คือ นอกจากจะเป็นตัวแสดงทางการเมืองใหม่แล้ว หากคนรุ่นใหม่มีจำนวนมากพอก็จะสามารถเป็นกลุ่มประชากรที่สำคัญในอันที่จะเปลี่ยนแปลง และ/หรือ สงวนรักษาไว้ซึ่งระบบการเมืองที่เป็นอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พฤติกรรมทางการเมืองของคนกลุ่มนี้จึงเป็นปัจจัยชี้วัด และอธิบายผลลัพธ์ของระบบการเมือง กล่าวให้ถึงที่สุด ก็คือคนรุ่นใหม่คืออนาคต และเป็นผู้กำหนดทิศทางของระบบการเมือง

อย่างไรก็ตาม งานวิชาการจำนวนมากได้ชี้ให้เห็นว่า ในประเทศที่มีระบอบเสรีประชาธิปไตยตั้งมั่น สัดส่วนของคนรุ่นใหม่ผู้ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งและมีส่วนร่วมทางการเมืองลดลงอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งส่งผลต่อ

คุณภาพของประชาธิปไตย (Kaid, McKinney, & Tedesco, 2007; Moeller et al., 2014) ปรากฏการณ์นี้ส่วนหนึ่งเป็นเพราะคนรุ่นใหม่จำนวนมากเป็น “**พลเมืองดิจิทัล**” (digital native) กลุ่มแรก ซึ่งมีพฤติกรรมการบริโภคข้อมูลข่าวสารแตกต่างออกไปจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีประสบการณ์ หรือคนรุ่นก่อน (Ohme, 2019) ทั้งยังส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองที่ต่างออกไป กล่าวคือ คนรุ่นใหม่บริโภคข้อมูลข่าวสารน้อยลง แต่ใช้ social media เป็นเวที (platform) ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ ซึ่งในตัวของมันเองแล้ว ข้อมูลสารในสื่อโซเชียลมีเดียแนวโน้มที่จะกระจัดกระเจิง (disruptive) อย่างรวดเร็ว ซึ่งสุดท้ายก็จะส่งผลต่อความคิดและการตัดสินใจทางการเมืองของพวกเขาให้เกิดการแบ่งขั้วทางการเมืองสูงขึ้น (Aalberg & Jenssen, 2007; Gerber, Green, & Schachar, 2003; Ha et al., 2013)

สำหรับ ความรู้ทางการเมือง (political knowledge) นั้น ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่แตกต่างกัน ทั้งยังเป็นพื้นฐานข้อมูลในอันที่จะกำหนดว่าพลเมืองจะเข้าไปมีส่วนร่วมหรือไม่ด้วย ทั้งนี้ ความรู้ทางการเมืองไม่ได้เป็นเพียงความทรงจำ เหตุการณ์ระยะสั้น หากเป็นการสั่งสมข้อมูลความรู้เข้าไปในความทรงจำระดับจิตสำนึก (Conscious Memory) จนกลายเป็นระบบความทรงจำระยะยาว (Long Term Memory) (Delli Carpini and Keeter 1996; Jennings 1996) ความรู้ทางการเมืองประเภทภูมิหลัง นักการเมือง ความแตกต่างด้านนโยบายของแต่ละพรรคการเมือง ตลอดจนกระบวนการทางการเมืองล้วนเป็นข้อมูลความรู้ที่ผู้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีเหตุมีผลจะสามารถแยกแยะได้ ไปจนกระทั่งสามารถประเมินผลลัพธ์ทางการเมืองของการกระทำทางการเมืองแต่ครั้ง วิธีการวัดและประเมินความรู้ทางการเมืองในปัจจุบันได้รับการพัฒนาขึ้นโดย Michael X. Delli Carpini และ Scott Keeter (Delli Carpini and

Keeter 1993;1996) อันประกอบด้วยชุดคำถามที่ครอบคลุมประเด็นข้อเท็จจริงทางการเมือง แล้วทดสอบด้วยวิธีทางการวัด (Scaling) และวิธีการทางสถิติว่าเป็นคำถามที่เป็นตัวแทนความรู้ทางการเมืองในสหรัฐอเมริกาได้อย่างเหมาะสม (Dalton 2000; Kimmo and Milner 2006) ซึ่งเน้นย้ำไปที่โครงสร้าง กระบวนการทางการเมือง กลไกการทำงานของระบบการเมืองที่นอกเหนือไปจากข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นข่าวรายวันหรือการแสดงความคิดเห็นประเภทต่างๆ

ความสำคัญของความรู้ทางการเมืองอยู่ตรงที่ว่า การมีระดับความรู้ทางการเมืองที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับปริมาณและคุณภาพของการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วย กล่าวให้เฉพาะเจาะจงยิ่งขึ้น ก็คือ ผู้ที่มีความรู้ทางการเมืองอยู่ในระดับสูงก็จะกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีเหตุมีผล พร้อมทั้งสามารถส่งต่อข้อมูลทางการเมืองอันจะก่อประโยชน์แก่ส่วนรวมมากที่สุด อย่างไรก็ตาม ผู้มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการเลือกตั้งจำนวนมากกลับไม่ได้กระตือรือร้นและสนใจที่จะแสวงหาข้อมูลผ่านการปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นๆ จึงส่งผลให้เกิดการตัดสินใจอย่างเป็นเหตุเป็นผลอย่างมีข้อจำกัด (Bounded Rationality) หรือเกิดการตัดสินใจด้วยข้อมูลที่มีอยู่อย่างจำกัด (Low Information Rationality) จนต้องแสวงหาต้องช่วยอื่นมาประกอบการตัดสินใจ (Lau and Redlawsk 1997) การมีความรู้ทางการเมืองจึงส่งผลสำคัญต่อการโหวตอย่างถูกต้อง (Voting Correctly) ของผู้เลือกตั้ง ซึ่งหมายถึงการโหวตลงคะแนนให้ผู้สมัครที่คิดว่าสามารถเป็นผู้แทนของตนในสภาได้ดีที่สุดในงานของ Bartels (1996) ซึ่งศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งประธานาธิบดีของอเมริกันที่มีระดับความรู้ทางการเมืองแตกต่างกัน พบว่า ผลการเลือกตั้งในอดีตอาจเปลี่ยนไปในทิศทางตรงกันข้าม หากผู้ที่ไม่มีความรู้ทางการเมืองและการเลือกตั้ง (Uninformed) ได้ตัดสินใจลงคะแนนเสมือนว่าตนมีความรู้ทางการเมือง

นอกจากนั้นแล้ว การมีหรือไม่มีความรู้ทางการเมืองเพียงพอยังส่งผลต่อการให้รางวัลและการลงโทษทางการเมืองอย่างไม่เหมาะสม (Attribution of Credit and Blame) กล่าวได้ว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่สามารถแยกแยะได้ว่าผลลัพธ์เชิงนโยบายหรือบริการสาธารณะในอดีตและปัจจุบันเป็นการตัดสินใจของบุคคลระดับชั้นใด หรือใครในรัฐบาล จนส่งผลให้ผู้เลือกตั้งชมเชยผู้มีส่วนรับผิดชอบแทนที่จะลงโทษด้วยการลงคะแนนให้บุคคลหรือพรรคเหล่านั้น (Gomez and Wilson 2001, 2008; Hale 2006; O' Reilly 2001) การไร้ความสามารถที่จะแยกแยะความรับผิดชอบและการสนองตอบของรัฐบาล (Accountability and Responsive) มีสาเหตุมาจากระดับความรู้ทางการเมืองของประชาชน Godbout and Bélanger (2007) เสนอว่า ระดับความรู้ทางการเมืองที่ประชาชนมีนั้น จะช่วยให้ประชาชนเข้าใจถึงความสลับซับซ้อนในการจัดโครงสร้างทางการเมืองได้ หรือกล่าวได้ว่าประชาชนที่มีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองสูงจะมีความสามารถเข้าถึงความสลับซับซ้อนของระบบและโครงสร้างทางการเมืองของประเทศได้ ในทางกลับกัน ผู้ที่มีระดับความรู้ทางการเมืองต่ำก็จะมีอุปสรรคในการเข้าถึงความซับซ้อนของระบบ จนไม่สามารถแยกแยะความรับผิดชอบ ตลอดจนไม่สามารถให้ข้อเสนอแนะแก่การเมืองได้อย่างเหมาะสม

งานศึกษานี้อาศัยแนวคิดข้างต้นมาเป็นพื้นฐานในการสำรวจทัศนคติของผู้เลือกตั้งครั้งแรกต่อประชาธิปไตย ระดับความรู้ทั่วไปทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งคนรุ่นใหม่ หรือผู้เลือกตั้งครั้งแรกที่มีอายุระหว่าง 18-23 ปี ล้วนอยู่ในกลุ่มคนที่เรียกว่า digital native และถูกคาดหวังจากสังคมไทยว่าจะเป็พลังเปลี่ยนแปลง และสามารถกำหนดทิศทางของระบบประชาธิปไตยไทย เนื่องจาก คนกลุ่มนี้รับรู้ประสบการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองของไทยในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา และยังไม่เคยมีโอกาสไปลง

คะแนนเลือกตั้งในระบบการเมืองที่เปิดกว้าง ดังนั้น ความรู้ทางการเมืองของคนรุ่นใหม่จึงเป็นสื่อกลางที่จะเชื่อมโยงให้คนกลุ่มนี้ออกไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองที่มีประสิทธิภาพ (political efficacy) เพราะเห็นว่ารัฐบาลมีภาระความรับผิดชอบต่อพวกเขา พวกเขาจึงเป็นส่วนหนึ่งในอันที่จะเข้าไปมีส่วนกำหนดทิศทางของระบอบการเมืองผ่านการเลือกตั้งในระบอบเสรีประชาธิปไตย ด้วยเหตุนี้ จึงย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพของประชาธิปไตยอย่างปฏิเสธไม่ได้

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรกในประเทศไทย ในประเด็นเรื่องทัศนคติต่อประชาธิปไตย มุมมองและการตัดสินใจในการเลือกตั้งปี 2562 เลือกใช้แนวทางการเก็บข้อมูลแบบสำรวจ (survey) โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีอายุระหว่าง 18-23 ปี ในประเทศไทย จำนวน 1,061 คน ผ่านการเก็บแบบสอบถาม โดยหัวข้อและประเด็นในการสำรวจเก็บข้อมูลครอบคลุม ดังต่อไปนี้

- ๑ ทัศนคติต่อประชาธิปไตย ได้แก่ ความหมายของประชาธิปไตย ความพึงพอใจต่อระบอบประชาธิปไตย แนวโน้มต่อการสนับสนุนระบอบประชาธิปไตย ความเชื่อมั่นและความไว้วางใจที่มีต่อระบอบและสถาบันทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย สมรรถนะทางการเมือง ความมั่นคงต่ออุดมการณ์ในระบอบประชาธิปไตย เป็นต้น
- ๒ การมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ การติดตามและกำกับดูแลการทำงานของภาครัฐ แนวคิดหรือมุมมองในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นต้น
- ๓ การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง ได้แก่ ความตั้งใจในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การออกเสียงลงคะแนนให้พรรคการเมืองและความมั่นคงในการ

ใช้สิทธิเลือกตั้ง ทัศนคติและมุมมองต่อการเลือกตั้ง เป็นต้น

สรุปผลการศึกษา

การลงพื้นที่เก็บข้อมูลในครั้งนี้มุ่งเน้นเก็บข้อมูลจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรกที่อยู่ในระบบการศึกษาตั้งแต่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา นักเรียนอาชีวศึกษา ตลอดจนนักศึกษาในระบบอุดมศึกษาทุกชั้นปี ที่มีอายุระหว่าง 18-23 ปี จำนวน 1,061 คน โดยแบ่งเป็นกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 25.9 ภาคเหนือ ร้อยละ 15.5 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 24.4 ภาคใต้ ร้อยละ 10 และภาคกลาง ร้อยละ 24.2 ทั้งนี้หากแยกตามกลุ่มรายได้ของครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถแจกแจงได้ดังนี้ กลุ่มยากจน มีร้อยละ 20.5 กลุ่มรายได้ปานกลางระดับล่าง ร้อยละ 40 กลุ่มรายได้ปานกลาง ร้อยละ 24.7 กลุ่มรายได้ปานกลางระดับบน ร้อยละ 12.1 และกลุ่มครอบครัวฐานะร่ำรวย ร้อยละ 2.7 สำหรับในกลุ่มคำถามเกี่ยวกับผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรกกับการเลือกตั้งในเชิงรายละเอียดนั้น มีผลการศึกษาที่สนใจดังต่อไปนี้

(1) ใครเป็นตัวแทนของคนรุ่นใหม่

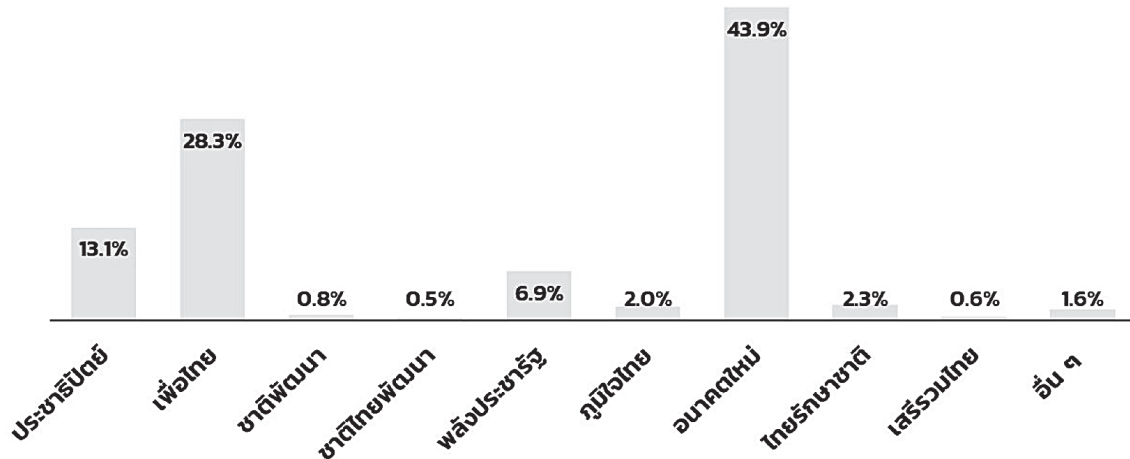
แม้สังคมจะคาดหวังว่าคนรุ่นใหม่จะกลายเป็นพลังเปลี่ยนแปลงการเมืองไทยที่เป็นอยู่ เพราะมีโอกาสเป็นไปได้ที่จะคนกลุ่มนี้จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างกระตือรือร้น แต่เมื่อถามว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรกมีความสนใจทางการเมืองมากน้อยเพียงใด พบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 6.98 หมายความว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรกมีความสนใจทางการเมืองในระดับกลางๆ โดยเห็นได้จากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 18.90 ให้ความสนใจต่อการเลือกตั้งเพียงระดับ 5 เท่านั้น อย่างไรก็ตาม พรรคการเมืองแรกที่คนรุ่นใหม่ไปถึง และคิดว่าเป็นตัวแทนของพวกเขา ก็คือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรกคิดถึงพรรคอนาคตใหม่เป็นพรรคแรก (ร้อยละ 43.9) และน่าสนใจว่าพรรคอนาคตใหม่

สภานพวงปกเกล้า

กลายเป็นตัวแทนทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ ซึ่งตัวเลข มีการปรับตัวสูงขึ้นถึงร้อยละ 54.2 ตามมาด้วยพรรค เพื่อไทยร้อยละ 28.3 และ 18.6 พรรคประชาธิปัตย์

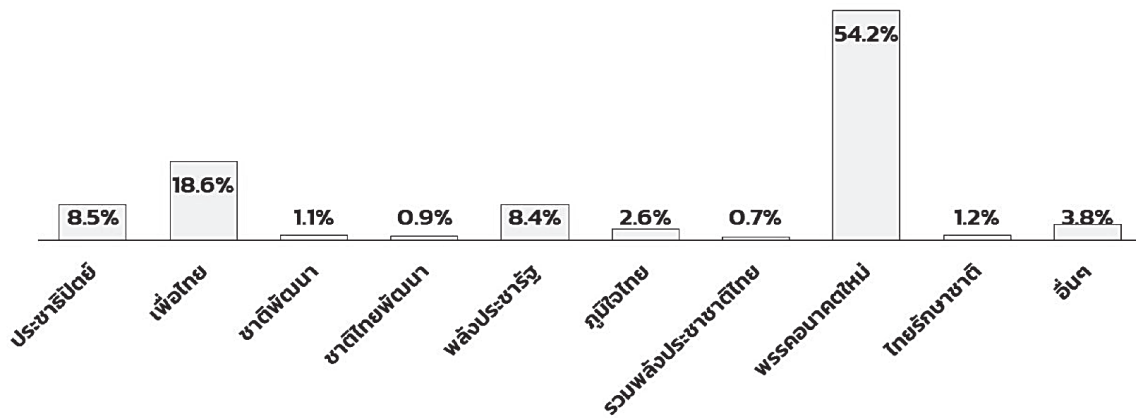
ร้อยละ 13.4 และ 8.5 และพรรคพลังประชารัฐ ร้อยละ 6.9 และ 8.4 ตามลำดับ (ดูแผนภาพที่ 1 และ 2)

แผนภาพที่ 1 แสดงร้อยละของพรรคการเมืองแรกที่คนรุ่นใหม่นึกถึง

N = 781

แผนภาพ 2 แสดงร้อยละของพรรคการเมืองที่เป็นตัวแทนของคนรุ่นใหม่

N = 1013

การเลือกตั้งโดยอิงพรรคการเมือง มากกว่า การเลือกเพราะตัวบุคคล ยังเป็นปรากฏการณ์ที่พบเห็นได้ ในหมู่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรก กว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ

44.8) ของคนรุ่นใหม่ตัดสินใจเลือกลงคะแนนเพราะ พรรคการเมือง ขณะที่ การเลือกลงคะแนนเพราะ ตัวบุคคลตามมาเป็นอันดับสอง (ร้อยละ 34.8) ซึ่ง

มากกว่าการเลือกลงคะแนนให้เพราะรายชื่อนายกรัฐมนตรีที่พรรคการเมืองเสนอ (ร้อยละ 20.4) นอกจากนั้นแล้ว ผู้นำในอุดมคติที่กลุ่มคนรุ่นใหม่เห็นว่า เป็นคุณลักษณะสำคัญที่สุดของนายกรัฐมนตรี ก็คือ ความเป็นผู้นำสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ ส่วนอันดับสอง คือ เป็นผู้ที่แก้ปัญหาทางการเมืองด้วยวิถีทางประชาธิปไตย และอันดับสามคือ มีวิสัยทัศน์ในการบริหารประเทศ

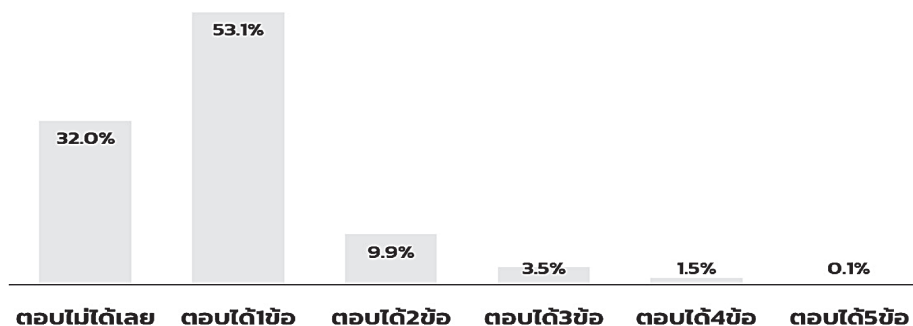
เมื่อถามว่าผู้ตอบแบบสอบถามสนใจเลือกผู้สมัครจากพรรคการเมืองใด น่าสนใจว่าพรรคอนาคตใหม่มาเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 61.9) รองลงมาเป็นพรรคเพื่อไทย (ร้อยละ 19.1) ตามมาด้วยพรรคประชาธิปัตย์ (ร้อยละ 6.6) และพรรคพลังประชารัฐ (ร้อยละ 3.3) เมื่อนำข้อมูลมาประมวลรายภาค พบว่า พรรคอนาคตใหม่มาเป็นอันดับหนึ่งในทุกภาค กล่าวคือ คนรุ่นใหม่ในกรุงเทพฯ ตัดสินใจเลือกพรรคอนาคตใหม่มาเป็นอันดับหนึ่งถึงร้อยละ 77.4 ตามมาด้วยพรรคเพื่อไทย ร้อยละ 12.3 และพรรคประชาธิปัตย์ ร้อยละ 3.2 สำหรับภาคเหนือร้อยละ 56.6 เลือกพรรคอนาคตใหม่ ร้อยละ 30.2 เลือกพรรคเพื่อไทย และร้อยละ 4.4 เลือกพรรคประชาธิปัตย์ ในส่วนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 45.7 เลือกพรรคอนาคตใหม่ ร้อยละ 30.6 เลือกพรรคเพื่อไทย และร้อยละ 7 เลือกพรรค

พลังประชารัฐ สำหรับภาคใต้พรรคอนาคตใหม่ร้อยละ 46.7 น่าสนใจว่าอันดับสองเป็นพรรคประชาธิปัตย์ ร้อยละ 33.3 และตามมาด้วยพรรคเพื่อไทย ร้อยละ 4.8 สุดท้ายยภาคกลาง ร้อยละ 73.2 เลือกพรรคอนาคตใหม่ ร้อยละ 12.8 เลือกพรรคเพื่อไทย และร้อยละ 4.3 เลือกพรรคประชาธิปัตย์ กล่าวได้ว่าพรรคใหญ่ที่มีความสำคัญในอดีตยังคงกุมใจคนรุ่นใหม่ไว้ได้แม้จะอยู่อันดับสอง หรืออันดับสามก็ตาม

(2) คนรุ่นใหม่รอบรู้การเมืองแค่ไหน

ความรู้ทั่วไปทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ สะท้อนออกมาผ่านการตอบคำถาม ดังนี้ 1) ท่านทราบหรือไม่ว่าใครคือ ประธานาธิบดีบัญญัติแห่งชาติคนปัจจุบัน 2) ท่านทราบหรือไม่ว่าตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีกี่คน 3) ท่านทราบหรือไม่ว่าจำนวน ส.ส. ทั้งหมดในสภาผู้แทนราษฎรมีกี่คน 4) ท่านทราบหรือไม่ว่านายกรัฐมนตรีคนปัจจุบันของประเทศจีน มีชื่อว่าอะไร 5) ท่านทราบหรือไม่ว่า ประชาคมอาเซียนมีสมาชิกกี่ประเทศ ผลการศึกษาพบว่า คนรุ่นใหม่ที่ตอบคำถามเหล่านี้ไม่ได้เลยสูงถึงเกือบหนึ่งในสามของกลุ่มตัวอย่าง หรือคิดเป็นร้อยละ 32 ในขณะที่คนรุ่นใหม่ส่วนใหญ่ตอบได้เพียงคำถามเดียว หรือร้อยละ 53.1 ในทางกลับกัน มีเพียงร้อยละ 0.1 เท่านั้น ที่สามารถตอบคำถามได้ทั้ง 5 คำถาม (โปรดดูแผนภาพที่ 3)

แผนภาพที่ 3 แสดงร้อยละของคนรุ่นใหม่ที่สามารถตอบคำถามความรู้ทั่วไปทางการเมืองได้

N = 1013

ทั้งนี้ คำถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบได้มากที่สุดถึงร้อยละ 66.6 คือ คำถามที่ว่า “ท่านทราบหรือไม่ว่า ประชาคมอาเซียนมีสมาชิกกี่ประเทศ” ในขณะที่คำถามอื่นๆ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบไม่ได้เลย

(3) การเมืองไทยมีประสิทธิภาพหรือไม่

สำหรับในกลุ่มคำถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพทางการเมือง (Political Efficacy Index) จากระดับ 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ถึงระดับ 10 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 5.55 นั้นหมายความว่า คนรุ่นใหม่ของประเทศไทยยังคงมีประสิทธิภาพ

ทางการเมืองแบบกลางๆ เท่านั้น เมื่อนำมาประมวลในรายภูมิภาค พบว่ากรุงเทพฯ เป็นพื้นที่ที่คนรุ่นใหม่มีระดับการมีประสิทธิภาพทางการเมืองสูงที่สุดระดับร้อยละ 20.8 ในขณะที่ภาคส่วนใหญ่อยู่ที่ระดับปานกลาง กล่าวคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีระดับการมีประสิทธิภาพทางการเมืองระดับกลาง อยู่ที่ร้อยละ 80.5 ภาคเหนือร้อยละ 78.8 ภาคใต้ร้อยละ 77.3 กรุงเทพฯ ร้อยละ 65.4 และภาคกลางร้อยละ 65.3 น่าสนใจว่า ภาคกลางประสิทธิภาพทางการเมืองระดับต่ำมีสูงถึงร้อยละ 25 ซึ่งมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับภูมิภาคอื่นๆ (ดูแผนภาพที่ 4)

แผนภาพที่ 4 แสดงดัชนีความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ (จำแนกรายภาค)

	กทม	ภาคเหนือ	ภาคอีสาน	ภาคใต้	ภาคกลาง
ต่ำ	13.8%	7.3%	5.8%	7.2%	25.0%
กลาง	65.4%	78.8%	80.5%	77.3%	65.3%
สูง	20.8%	13.9%	13.7%	15.5%	9.7%

*มีระดับนัยยะสำคัญทางสถิติ

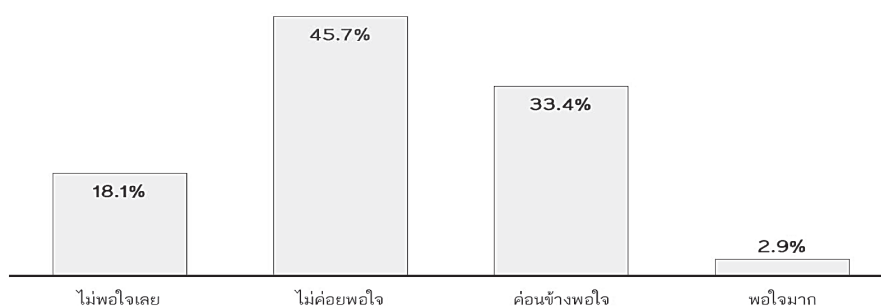
N = 996

(4) ประชาธิปไตย หรือเป็นอื่น

เมื่อถามคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของคนรุ่นใหม่ต่อประชาธิปไตยพบว่าร้อยละ 18.1 รู้สึก

ไม่พอใจเลย ร้อยละ 45.7 ไม่ค่อยพอใจ ร้อยละ 33.4 ค่อนข้างพอใจ และร้อยละ 2.9 พอใจมาก (ดูแผนภาพที่ 5)

แผนภาพที่ 5 แสดงร้อยละของความพึงพอใจที่คนรุ่นใหม่มีต่อประชาธิปไตยไทย

N = 1016

เมื่อนำข้อมูลมาประมวลในรายภูมิภาคซึ่งมีระดับนัยยะสำคัญทางสถิติพบว่าคนรุ่นใหม่ในเขตกรุงเทพมหานครมีความรู้สึกไม่พึงพอใจเลยต่อประชาธิปไตยสูงถึงร้อยละ 21.8 เช่นเดียวกับภาคเหนือที่ไม่พอใจเลยสูงถึงร้อยละ 20.8 สอดคล้องกันกับภาคกลางที่มีสัดส่วนไม่พอใจเลยสูงที่สุดถึงร้อยละ 25.6 ซึ่งมีสัดส่วนสูงมากเมื่อเทียบกับภาคอื่นๆ น่าสนใจว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคที่มีผู้พึงพอใจมากที่สุดถึงร้อยละ 12.1 ในขณะที่ภาคใต้สัดส่วนค่อนข้างพึงพอใจมีถึงร้อยละ 46.5 เมื่อประมวลตามกลุ่มรายได้ของครอบครัวซึ่งมีระดับนัยยะสำคัญทางสถิติพบว่ากลุ่มชนชั้นกลางบน และคนรวยมีแนวโน้มที่ไม่พอใจเลยต่อประชาธิปไตยคิดเป็นร้อยละสูงถึง 35.9 และ 28.6 ตามลำดับ

ต่อคำถามที่ว่า “การอาศัยอยู่ในสังคมที่มีระเบียบดีกว่าการอาศัยอยู่ในสังคมที่ให้อิสระแก่ประชาชนมากเกินไปจนทำลายความความมั่นคงและการพัฒนา?” (1 คือ เห็นด้วยมากที่สุด และ 10 คือ ไม่เห็นด้วยเลย) พบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.36 หมายความว่าผู้ตอบ

แบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรอยู่ในสังคมที่มีความมั่นคงสูงมากกว่าสังคมที่ประชาชนมีอิสระเสรีมากเกินไป

งานศึกษาพบว่า ความน่าสนใจไปกว่านั้น ก็คือเมื่อถามว่า “แม้ว่ารัฐบาลจะมาจากกาเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยแต่ถ้ามีการคอร์รัปชันมากฝ่ายทหารควรเข้ามาแทรกแซงเพื่อให้สถานการณ์ดีขึ้น?” (1 คือ เห็นด้วยมากที่สุด และ 10 คือ ไม่เห็นด้วยเลย) พบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 5.85 หมายความว่าคนรุ่นใหม่ยังมีทัศนคติที่ไม่ต่อต้านการแทรกแซงกลไกทางการเมืองของทหารอย่างมากเท่าที่ควรนัก เมื่อพิจารณารายภาคพบว่าภาคเหนือและภาคอีสานคือกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยมากนักกับการเข้าแทรกแซงปัญหาของทหารโดยมีค่าเฉลี่ยที่ร้อยละ 6.23 และ 6.03 ตามลำดับ ในขณะที่ภาคใต้เป็นภาคเดียวที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 5 ที่ 4.95 ซึ่งอาจหมายถึงทัศนคติที่เห็นด้วยต่อการเข้าแทรกแซงกิจการพลเรือนของทหาร และเมื่อพิจารณาเทียบเคียงกับกลุ่มรายได้พบว่าไม่ได้มีความแตกต่างกันมากนัก (ดูแผนภาพที่ 6 และ 7)

แผนภาพที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติที่สนับสนุนวิธีการนอกเหนือประชาธิปไตย (จำแนกรายภาค)

ภาค	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
กทม	5.82	3.09
เหนือ	6.23	2.73
อีสาน	6.03	2.63
ใต้	4.95	2.58
กลาง	5.84	2.95

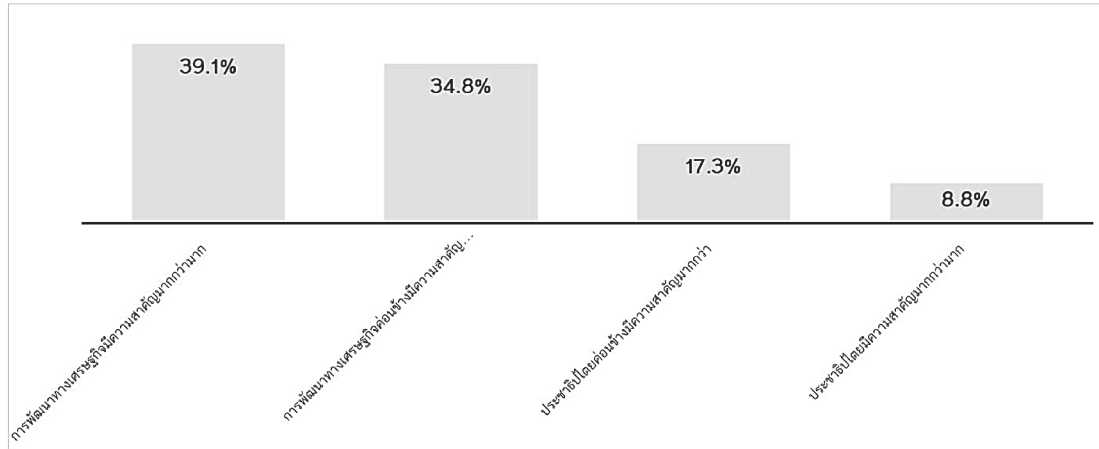
แผนภาพที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติที่สนับสนุนวิธีการนอกเหนือประชาธิปไตย (จำแนกตามกลุ่มรายได้)

กลุ่มรายได้	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ยากจน	5.42	2.31
กลางล่าง	5.61	3.05
กลาง	6.19	2.87
กลางบน	6.50	2.71
รวย	5.64	3.57

อย่างไรก็ตาม เมื่อถามว่า “เราไม่ควรยอมรับความคิดเห็นทางการเมืองที่ต่างไปจากความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่?” (1 คือ เห็นด้วยมากที่สุด และ 10 คือไม่เห็นด้วยเลย) พบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 7.13 หมายความว่าคนรุ่นใหม่ส่วนใหญ่ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างกันมากยิ่งขึ้น เมื่อดูรายละเอียดรายภูมิภาคพบว่ากรุงเทพมหานครและภาคกลางมีสัดส่วนค่าเฉลี่ยที่ค่อนข้างสูงที่ร้อยละ 7.78 และ 7.59 ตามลำดับ ในขณะที่เมื่อพิจารณากลุ่มรายได้พบว่ากลุ่มคนรวยมีแนวโน้มยอมรับความคิดเห็นต่างได้มากเห็นได้จากค่าเฉลี่ยที่สูงถึง 8 ซึ่งสอดคล้องกับคำถามที่ว่า “ประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่น่าพึงพอใจมากกว่าการปกครองระบอบอื่นๆ?” พบว่าร้อยละ 35.3 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 49.7 ค่อนข้างเห็นด้วย ร้อยละ 12.7 ไม่ค่อยเห็นด้วย และร้อยละ 2.2 ไม่เห็นด้วยเลย และเมื่อถามว่า “สำหรับฉัน เราจะมีกรปกครองระบอบประชาธิปไตยหรือไม่ก็สำคัญ?” พบว่าร้อยละ 37.6 ไม่เห็นด้วยเลย ร้อยละ 28.2 ไม่ค่อยเห็นด้วย ร้อยละ 24.3 ค่อนข้างเห็นด้วย และร้อยละ 9.9 เห็นด้วยอย่างยิ่ง สะท้อนว่าคนรุ่นใหม่ยังมองว่าระบอบการปกครองรูปแบบประชาธิปไตยยังมีความสำคัญและน่าพึงพอใจมากกว่าระบอบอื่น ๆ

ทั้งนี้ เมื่อถามว่า “ถ้าท่านต้องเลือกระหว่างประชาธิปไตยกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (การยกระดับมาตรฐานการครองชีพ) ท่านคิดว่าอะไรสำคัญมากกว่ากัน?” พบว่าร้อยละ 39.1 มองว่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจมีความสำคัญมากกว่า ร้อยละ 34.8 เห็นว่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจค่อนข้างมีความสำคัญมากกว่า ร้อยละ 17.3 เห็นว่า ประชาธิปไตยค่อนข้างมีความสำคัญมากกว่า และ ร้อยละ 8.8 เห็นว่า ประชาธิปไตยมีความสำคัญมากกว่ามาก นั้นหมายความว่าคนรุ่นใหม่ยังมองว่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจมีความสำคัญมากกว่าการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เมื่อแยกตามรายภาคซึ่งมีระดับนัยยะสำคัญทางเศรษฐกิจพบว่าส่วนใหญ่มีทิศทางที่สอดคล้องกันคือ มองว่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจมีความสำคัญมากกว่า ประชาธิปไตย โดยมีสัดส่วนรวมกันมากกว่าร้อยละ 70 ยกเว้นเพียงภาคกลางที่อยู่ที่ร้อยละ 68.5 เท่านั้น และเมื่อแยกตามกลุ่มรายได้ซึ่งถึงแม้ไม่มีนัยยะทางสถิติ แต่ก็พอเห็นทิศทางที่ใกล้เคียงกันคือไม่ว่าจะในระดับกลุ่มรายได้ใดก็มองเห็นว่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจมีความสำคัญมากกว่าประชาธิปไตยมากถึงร้อยละ 70 (ดูแผนภาพที่ 8 และ 9)

แผนภาพที่ 8 แสดงร้อยละของการให้ความสำคัญระหว่างประชาธิปไตย กับ การพัฒนาเศรษฐกิจ

N = 1055

แผนภาพที่ 9 แสดงร้อยละของการให้ความสำคัญระหว่างประชาธิปไตย กับ การพัฒนาเศรษฐกิจ (จำแนกรายภาค)

ภาค	กทม	ภาคเหนือ	ภาคอีสาน	ภาคใต้	ภาคกลาง
เศรษฐกิจมีความสำคัญมากกว่า	39.2%	50.3%	35.1%	42.9%	34.6%
เศรษฐกิจค่อนข้างมีความสำคัญมากกว่า	38.1%	27.6%	38.6%	29.5%	33.9%
ประชาธิปไตยค่อนข้างมีความสำคัญมากกว่า	18.3%	17.2%	15.8%	21.9%	15.7%
ประชาธิปไตยมีความสำคัญมากกว่า	4.4%	4.9%	10.4%	5.7%	15.7%

*มีระดับนัยยะสำคัญทางสถิติ

N = 1054

บทสรุปและอภิปรายผล

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรก หรือคนรุ่นใหม่ถูกคาดหวังจากสังคมว่าจะเป็นพลังเปลี่ยนแปลงการเมืองไทย เพราะไม่เพียงจะเป็นกลุ่มประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งขนาดใหญ่กว่าการเลือกตั้งครั้งก่อนหน้า หากยังเป็นกลุ่มที่ได้พบเห็นประสบการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองของไทยตลอดทศวรรษที่ผ่านมา ผลการศึกษาได้ชี้ให้เห็นว่า

ประการแรก ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี 2562 พรรคอนาคตใหม่กลายเป็นอันดับ 1 ของคนรุ่นใหม่ แต่นั่นไม่ได้หมายความว่าพรรคเก่าแก่ หรือพรรคอื่นๆ จะไม่สามารถช่วงชิงฐานเสียงกลุ่มคนรุ่นใหม่ได้เลย เพราะพบว่าในหลายพื้นที่พรรคเหล่านั้นยังคงเป็นที่นิยมในอันดับ 2 และ 3 ซึ่งมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับพรรคอนาคตใหม่ กล่าวได้ว่ามีช่องว่างความนิยมไม่มากนัก และอาจสามารถช่วงชิงฐานเสียงได้ใน

การเลือกตั้งครั้งต่อไปหากมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ชัดเจนในสายตาของผู้เลือกตั้ง

ประการที่สอง คนรุ่นใหม่ตัดสินใจทางการเมืองด้วยการเลือกพรรคมากกว่าเลือกตัวบุคคล และต้องการเห็นผู้นำที่สามารถแก้ไขวิกฤตเฉพาะหน้าได้บนวิถีทางประชาธิปไตย นั่นหมายความว่าในอนาคตแนวโน้มการเลือกตั้งที่อิงตัวบุคคลอาจเปลี่ยนแปลงไปมากยิ่งขึ้น การนำเสนอภาพลักษณ์และนโยบายของพรรคการเมืองจะทวีบทบาทมากยิ่งขึ้นในการเลือกตั้งครั้งถัดไป

ประการที่สาม คนรุ่นใหม่มีความรอบรู้ทางการเมืองที่ค่อนข้างต่ำ กล่าวได้ว่า ข้อมูลที่คนรุ่นใหม่ได้รับส่วนใหญ่เป็นข้อมูลประเภท “ดราม่าทางการเมือง” ดังนั้น แม้ว่าคนรุ่นใหม่จะตื่นตัวทางการเมือง แต่กลับไม่มีความรอบรู้เข้าใจทางการเมืองมากนัก งานศึกษาสะท้อนว่า แท้จริงแล้วระบบการศึกษาในโรงเรียนของไทยค่อนข้างมีประสิทธิภาพ และขึ้นอยู่กับประเด็นที่ใช้จัดการเรียนการสอน อาทิ ข้อคำถามเรื่องประเทศในประชาคมอาเซียน เป็นที่น่าสนใจว่าคนรุ่นใหม่ส่วนใหญ่ตอบคำถามข้อนั้นได้ แต่กลับไม่มีความรู้เรื่องจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของไทย นี่อาจเป็นภาพสะท้อนศักยภาพทางการศึกษาของประเทศไทยที่จำเป็นต้องทำงานเรื่องการส่งเสริมประชาธิปไตยให้มากยิ่งขึ้น

ประการที่สี่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรก หรือคนรุ่นใหม่ มีทัศนคติทางการเมืองแบบกลางๆ กล่าวคือ มั่นใจว่าตัวเองมีส่วนร่วมหรือประสิทธิภาพทางการเมืองแบบกลางๆ ยิ่งไปกว่านั้นคนรุ่นใหม่ยังมีทัศนคติต่อเรื่องประชาธิปไตย ซึ่งต้องไปสัมพันธ์กับเรื่องที่ไม่ใช่ประชาธิปไตยแบบกลางๆ เห็นได้จากตัวเลขค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการเข้าแทรกแซงกิจการพลเรือนของกองทัพที่ทัศนคติต่อต้านยังมีไม่มากเท่าที่ควร ที่สำคัญ ก็คือการมองว่าการพัฒนาของระบบเศรษฐกิจมีความสำคัญกว่าประชาธิปไตย อย่างไรก็ตาม คนรุ่นใหม่สามารถยอมรับความเห็นต่างได้มากขึ้นนั้นถือเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่จะมีแนวโน้มเชิงบวกต่อระบบการเมืองโดยรวม

ประการสุดท้าย การสำรวจทัศนคติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรก หรือคนรุ่นใหม่ สะท้อนแนวโน้มเชิงบวกในหลายประการ อาทิ คนรุ่นใหม่ มีความคุ้นเคยกับ “ประชาธิปไตย” หากยังไม่ใช่จุดสิ้นสุด หรือความสำเร็จแต่อย่างใด คนรุ่นใหม่เองจำเป็นต้องเข้าถึงเนื้อหาสาระของ “ประชาธิปไตย” มากขึ้น ผ่านการมีส่วนร่วมทั้งทางตรงและทางอ้อม ส่งผ่านจากจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง นี่ถือเป็นสิ่งที่รัฐและสังคมต้องร่วมมือกันในการผลักดันและส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยที่ยังคงเป็นจุดอ่อนในหลายด้านให้เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

ภาษาต่างประเทศ

- Aalberg, T., & Jenssen, A. T. (2007). "Do Television Debates in Multiparty Systems Affect Viewers? A Quasi-Experimental Study with First-Time Voters." *Scandinavian Political Studies*, 30(1), 115–135.
- Bartels, Larry M. (1996). "Uninformed Votes: Information Effects in Presidential Elections." *American Journal of Political Science*, 96(1):57-73.
- Dalton, Russell J. (2000). "Citizen Attitudes and Political Behavior." *Comparative Political Studies*, 33(6-7): 912-940
- Delli Carpini, Michael X., and Scott Keeter. (1993). "Measuring Political Knowledge: Putting First Things First." *American Journal of Political Science*, 37: 1179-1206.
- Delli Carpini, Michael X., and Scott Keeter. (1996). *What Americans Know About Politics and Why it Matters*. New Haven: Yale University Press.
- Gerber, A. S., Green, D. P., & Shachar, R. (2003). "Voting Maybe Habit-Forming: Evidence from a Randomized Field Experiment." *American Journal of Political Science*, 47(3), 540–550.
- Godbout, Jean-François and Frédéric Bédouin. (2007). "Economic Voting and Political Sophistication in the United States: A Reassessment." *Political Research Quarterly*, 60(3): 541–554.
- Gomez, Brad T. and J. Matthew Wilson. (2001). "Political Sophistication and Economic Voting in the American Electorate: A Theory of Heterogeneous Attribution." *American Journal of Political Science*, 45(4): 899–914.
- Gomez, Brad T. and J. Matthew Wilson. (2008). "Political Sophistication and Attributions of Blame in the Wake of Hurricane Katrina." *Publius: The Journal of Federalism*, 38(4): 633–50.
- Ha, L. S., Wang, F., Fang, L., Yang, C., Hu, X., Yang, L., Morin, D. (2013). "Political Efficacy and the Use of Local and National News Media Among Undecided Voters in a Swing State: A Study of General Population Voters and First-Time College Student Voters." *Electronic News*, 7(4), 204–222.
- Hale, Geoffrey E. (2006). "Balancing Autonomy and Responsibility: The Politics of Provincial Fiscal and Tax Policies." In *Provinces: Canadian Provincial Politics*, 2nd edition, ed. Christopher Dunn. Ontario: The Broadview Press, 373 - 412.
- Jennings, M. Kent. (1996). "Political Knowledge over Time and Across Generations." *Public Opinion Quarterly*, 60: 228-252

- Kaid, L. L., McKinney, M. S., & Tedesco, J. C. (2007). "Introduction: Political Information Efficacy and Young Voters." *American Behavioral Scientist*, 50(9), 1093 - 1111.
- Kimmo, Gronlund and Henry Milner. (2006). "The Determinants of Political Knowledge in Comparative Perspective," *Scandinavian Political Studies*, 29(4): 386-406.
- Lau, Richard R. and David P. Redlawsk. (1997). "Voting Correctly." *American Political Science Review*, 91(3): 585-98.
- Moeller, J., Vreese, C., de Esser, F., & Kunz, R. (2014). "Pathway to Political Participation: The Influence of Online and Offline News Media on Internal Efficacy and Turnout of First-Time Voters." *American Behavioral Scientist*, 58(5), 689 - 700.
- Ohme, Jakob (2019). "When Digital Natives Enter the Electorate: Political Social Media Use among First-Time Voters and Its Effects on Campaign Participation," *Journal of Information Technology and Politics*, 16 (2): 119-136.